

יום יוצאים לקיבוץ

האיש שמאחר
די הנסיון המ'
הפכני, מדריך

אברהם בן צור

הגרעין, יליד גרמניה שהפך מומחה לעניינים ערביים במפ"ם. מגעו הראשון עם הערבים היה בעין שמר, שם עבד במחנות הצבא הב' ריסי בימי המלחמה. המגע: אירגון שביתה משותפת של הפועלים הערביים והיהודים. את השפה הערבית למד מספרי לימוד.

יליד כפר ערה,
קרובו של
מחמוד יוניס,

האני יונים

בן 20, היה מורה בבית הספר של ערה עד הצטרפו לגרעין. הוא למד במכללה הערבית של ערה אשר דודו היה מנהלה. למשפחתו יש 600 דונם אדמה וכוונתו להפוך חקלאי (לפי המתכונת הערבית החדשה), לעזוב את מקצוע ההוראה. הוא אינו שייך לשום מפלגה.

פאזי יונים

שלישי בקבו
צת משפ' יו
ניס מכפר ערה

שיצאה להכשרה, בכור בין 6 בנים, בן 17. לאביו יש 4000 דונם והוא נהג להתעסק בגן הירק שליד הבית אחר גמר לימודיו. היות ובין השאר יש למשפחתו מסעים רבים, בחר בענף זה להכשרתו, מתכוון להכניס שיפורים, במסעי אביו עם שובו לערה.

סאדק דאל

הענף אשר בו
הוא מתלמד
הוא מסגריית

הקיבוץ. הוא שמע על רעיון הקמת הגרעין בכפרו — כפר יסיף שבנג'יל — עזב את לימודיו והצטרף. הוא הצעיר שבחברי הגר' עין (16), אינו בן למשפחה חקלאית אז בעלת אחוזה. את הכשרתו הוא חושב לנצל לשם הקמת מסגריה על יסוד קואופרטיבי להחזיר את רעיון הקואופרציה בכפרו.

היהודים השתדלו לחקות את מיקצב הדבקה הי שגעונית.

ציונות וחשמה. הגרעין קיבל מועדון משלה, ומדי ערב התכנס לשיעורי עברית, היסטוריה או חשמל. בפעם הראשונה שמעו יהודי מספר להם (בערבית צחה) את תולדות הציונות והתר פתחות הקיבוץ. במקומות העבודה החלו נקש רים קשרי ידידות וכעבור זמן מה לא היה כמעט הבדל בין הגרעין ואנשי המשק, אלא תחת הסעיף "לאום" בתעודת הזהוי הממשלתית.

כל העניין התנהל בשקט, כמעט בסודיות. מע טים היו היהודים אשר שמעו עליו. אולם בקרב הערבים היתה זאת פצצה ממש. אפילו מעבר לגבול החלו התושבים להתעניין: האומנם ייתכן כי צעירים ערביים חיים בקיבוץ יהודי, לומדים מקצוע ועובדים לצד יהודים?

סקרנות תושבי ערה, כפרו של המורה שכה רצה בשלום, אף הגיעה לשיא מיוחד: ביום השבת בבוקר הופתעו יושבי ערה העמקים לראות אות שני אוטובוסים נעצרים בחצר. מהאוטובוס סימ ירדו להקות של ילדים צועקים ורועשים. היו אלה ילדי בית-הספר העממי של כפר ערה, שבאו לראות קיבוץ יהודי מהו. וכאשר ניגשו אליהם אנשי המשק לא נשמעה שום צווחת-אימים, לא הסתתר אף ילד מאחורי גב מורה. ילדים ער' ביים אלה חדלו לראות ביהודים מפלצות מאיימות.

יבוצית. ייתכן כי אפשר היה להקים גרעין סדיר ייסוד קיבוץ ערבי. אולם חשוב מזה היה הרעיון של חזרת האנשים לכפריהם אחר גמר הכשרתם, די שיפיצו את ידיעותיהם הטכניות ורעיון אח' ית' העמים.

אולם קשה שבעתיים מן ההתנגדות מצד היהודים היתה התנגדות הערבים. ההורים והוקנים או בדבר סימן לפשרה עם אויב כובש, השפלה פני עם שלא הראה כל רצון לידידות. אך לבסוף עלמו גם מכשולים אלה ושער העמקים קיבלה רעין ערבי בן 9 חברים להכשרה של שנה חצי.

בעלי אותו עור. תחילה היתה זו פגישה של שני עולמות זרים. לא מעטים מאנשי הקיבוץ יפו לחבורת פראים מרופשת, ואילו הבחורים ערביים ציפו בחרדה לפגישתם עם היהוד. הפתעת שני הצדדים נוכחו לדעת כי היו שניהם עליו אותו עור וכי גם חוסר-שפה משותפת לא פריע כל כך.

לאנשי המשק היה מה ללמד, ואילו הערבים יו להוטים ללמוד. לא היה זה דבר קל. רוב בחורים לא עברו עבודה גופנית מימיהם, וחיי'ם היו חיי חלוציות לפי מיטב הנוסח הציוני. לימודיהם לא היו מקצועיים בלבד. כאשר ישבו ערבים במסיבה עם חברת נוער מקומית, הפך מאורע לשיעור במחול וזמרה — הערבים למדו קוד את ריקודי הקיבוצים עם בנות זוג ואילו

זמון ערבי בקיבוץ. חדר זה הוא מיוחד במינו בתולדות הקיבוץ. על הקיר תלויה תמונה בצבעים האני יוניס, המורה הערבי לשעבר הלומד חקלאות משך היום ועברית בלילה. את התמונה צילם יפיה, שעה שביקר בה בחופשתו האחרונה. מתחתיה תולה תמונתו של יוסף סטלין ועל הקיר לידה — ע' חליפות המודרות, "בורגניות" ככל האפשר, בהן מתהדר האני אחר העבודה. משמאל: תמונה פניינת להווי הערבי — נערים מטיילים שלובי זרוע ומפומים מנגינות מתקתקות.